

ROKODELSKA SHEMA

Rokodelska panoga se lahko nanaša na en izdelek (npr. aparstvo, oglarstvo), manjše število sorodnih izdelkov (npr. skodlarstvo, opekarstvo) ali raznolike izdelke tako po tehnologiji izdelave, obliki kot po uporabnosti (npr. izdelovanje keramike, pletarstvo, izdelava igrač).

Če je za vašo rokodelsko panogo značilnih več izdelkov, predstavite najmanj tri, ki najbolj celovito odražajo tehnične, tehnološke ali likovne značilnosti rokodelske panoge.

Rokodelska panoga	PLETILSTVO - ROČNO PLETENJE IN KVAČKANJE
	NOGAVICA IN ROKAVICA (Z VZORCEM)
PEDAGOŠKO ANDRAGOŠKO USPOSABLJANJE	Predlagano število ur pedagoško andragoškega usposabljanja
Psihologija <ul style="list-style-type: none">- Temeljni dejavniki za razvoj osebnosti (adolescenca, puberteta, tipične značilnosti mladostnika, biološke in socialne potrebe)- Učni stili- Motivacija Komunikacija <ul style="list-style-type: none">- Potek komuniciranja (delež v komuniciranju, poslušanje, nebesedno komuniciranje, pogoji za uspešno komunikacijo, prvo srečanje, razgovor in dober vtis, poslovni bonton, komunikacija z udeležencem) Ergodidaktika <ul style="list-style-type: none">- Ergonomija (najpomembnejši vplivi okolja na človeka v delovnem procesu, pridobivanje znanja v urejenem okolju, dejavniki, ki vplivajo na varno delo, pomen varovanja okolja, podjetniško vedenje v delovnem okolju) Načrtovanje procesa praktičnega usposabljanja <ul style="list-style-type: none">- Temeljni dejavniki praktičnega usposabljanja z delom	Teoretični del: 6 ur

<ul style="list-style-type: none"> - Mentor (bistveni poudarki odnosa mentorja do udeleženca, osnovne naloge mentorja, lastnosti dobrega mentorja, načrtovanje izvajanja rokodelske naloge) <p>Načela uspešnega usposabljanja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Postopno in sistematično osvajanje znanj, nazornost, aktivnost, povezanost teorije in prakse, individualizacija - Kako pridobivamo znanje in spretnosti 	
<p>Metode praktičnega usposabljanja z delom</p> <ul style="list-style-type: none"> - Temeljni dejavniki praktičnega usposabljanja z delom (strokovni in vsebinski del, pedagoški in metodični del, materialno tehnični del priprave) - Metode za izvedbo praktičnega usposabljanja (besedne metode, metoda demonstracije, metoda posnemanja, metoda štirih stopenj) <p>Vrednotenje pričakovanih izidov</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preverjanje znanj in spretnosti 	<p>Delavnice: 6 ur</p>

VSEBINE PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA		Predlagano število ur praktičnega usposabljanja
<ul style="list-style-type: none"> – Poznavanje lastnosti bombažne preje in volne – Poznavanje vzorcev pletilskih izdelkov – Poznavanje postopkov pletilstva – Obvladovanje različnih tehnik pletilstva 		16-35 ur
Materiali in njihove lastnosti <i>(prednost imajo lokalna gradiva)</i>	Značilnosti različnih prej: <ul style="list-style-type: none"> – 100-% volna in mešanice – bombažna preja – primernost uporabe različnih prej za različne izdelke 	<i>Čas priprave materiala: 1 ura</i>
Orodja in naprave <i>(prednost imajo ročna orodja za tradicionalne tehnike izdelave)</i>	<ul style="list-style-type: none"> – oprema delovnega mesta (svetel prostor in stol) Ročna orodja: <ul style="list-style-type: none"> – pletilke (5 pletilk ali okrogle pletilke, pletilka za izdelavo kit) – šivanka – kvačka – škarje – meter 	

<p>Tehnologija izdelave <i>(prednost imajo tradicionalne tehnike izdelave)</i></p>	<p>Shema vzorca:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poskusni vzorec za določitev števila petelj/zank – nasutje – pletenje izdelka (različni načini <i>zazankanja</i> ali snemanja s pletilk) – zaključek končnih niti <p>Izdelava značilnih vzorcev:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kombinacije levih in desnih petelj (petlje, kite, različni patenti ...) – različni vzorci z dodajanjem in snemanjem petelj <p>Sestavljeni izdelki (npr. jopica/pulover):</p> <ul style="list-style-type: none"> – izdelava posameznih delov izdelka (sprednji, zadnji, rokavi) – različni načini sestavljanja posameznih delov 	<p><i>8 ur</i></p> <p><i>Polizdelki narejeni vnaprej</i></p>
--	--	--

**Pomen izdelka za ohranjanje
kulturne dediščine**

- *Nadaljuje se tradicija ročnega pletenja (oblačil, nogavic, rokavic, kap, šalov ...) in uporabe lokalno prisotnih materialov.*
- *Uporaba lokalne domače volne (npr. volna jezersko-solčavske pasme ovc).*
- *Pomembna dediščina nogavičarstva na Gorenjskem, posebni vzorci za pripadnostne kostume.*

Ročno pletenje in kvačkanje sta se razvila v davni preteklosti iz potreb po izdelovanju oblačil, saj so volno ovac in drugih živali oblikovali v niti in si iz njih začeli izdelovati oblačila. Pri tem delu so uporabili sprva kosti, nato pa paličice, ki so jih našli v svoji okolici in jih oblikovali v pletilke in kvačke.

Pogoji za pletenje so bili na Slovenskem zelo dobri, saj je bila ovčereja zelo razširjena. Najbolj značilen izdelek pletilj so bile in so še danes volnene nogavice, poleg teh še rokavice, kape, puloverji, jope in v novejšem času tudi plašči in ženske obleke ter unikatni modni dodatki, na primer šali, torbice. Iz pletenja nogavic se je razvilo tudi nogavičarstvo, zlasti v Gornjesavski dolini ter med Tržičem in Jesenicami. Dejavnost, ki je bila včasih zelo množična, je začela na prehodu iz 19. v 20. stol. upadati. Kljub temu se je pletilsko znanje vse do danes ohranilo po vsej Sloveniji. Številne pletilje poskušajo z ročnim pletenjem ustvarjati unikatne pletenine. Nekatere med njimi so še vezane na motive zgodovinskega spomina, druge spet pojmujejo vsak izdelek kot samostojno unikatno likovno delo. Takšna garderoba je priljubljena, saj poudarja individualnost osebe in njen edinstven slog.

PREVERJANJE PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI	Merila za preverjanje kakovosti izdelka/izdelkov	Izločilni kriteriji:
Tehnološka dovršenost in kakovost izdelka/izdelkov	<p>Izdela se nogavica in rokavica z na mestu določenim vzorcem.</p> <ul style="list-style-type: none"> – ustrezna izbira materiala in barv – enakomerna izdelava <p>celosten estetski izgled izdelka</p> <p>Čas izdelave izdelka: do 8 ur</p>	<ul style="list-style-type: none"> – neustrezna izbira materialov in barv – neenakomerna izdelava – neestetski videz izdelka

Soglašam:

Matjaž Han

Minister za gospodarstvo, turizem in šport

